SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

157. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 18, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го СЕРПНЯ 1993. Ч. 157. РІК С.

ВЕРХОВНУ РАДУ ЗАКЛИКАЮТЬ ДО РЕЗИҐНАЦІЇ

Київ (УНІАР). — Тут 13-го серпня поширено спільну заяву політичних партій, громадських організацій та професійних спілок до Верховної Ради України.

У заяві, зачитаній на пресовій конференції вимагається від Верховної Ради ухвалити рішення про дочасне припинення власних уповноважень не пізніше початку наступного року та призначити нові вибори, які повинні відбутися за новим виборчим законом. У разі невиконання цих вимог всю відповідальність за ситуацію в країні автори звернення покладають на Верховну Раду

Заяву підписали керівники Народного Руху України, Нової України, Демократичної Партії України, Української Республіканської Партії, Незалежної профспілки гірників, Всеукраїнського Об'єднання Спілки Трудівників, Спілки Офіцерів України, інші профспілкові та громадсько-політичні об'єднання.

Голова Київської крайової організації УРП Микола Горбаль в інтерв'ю кореспондентові УНІАР заявив, що нинішня Верховна Рада повинна з честю зійти з політичної арени. „Безсумнівно, референдум у вересні не потрібен, — сказав М. Горбаль. — Адже вартість референдуму досягне 40 більйонів карбованців, сам факт його проведення викликає нездоровий ажіотаж у суспільстві". Якщо референдум і відбудеться, вважає Горбаль, то Верховна Рада його програє, тому парлямент повинен вчинити розумно: ухвалити закон про вибори на багатопартійній основі, призначити на осінь цього року чи на весну 1994 року передчасні вибори до Верховної Ради і на цьому припинити своє існування. Як зауважив М. Горбаль, саме цей парлямент свого часу затвердив рішення історичної ваги — Акт про незалежність і декларацію про державний суверенітет. Отож, прийнявши вагоме рішення в історії України один раз, нині існуюча Верховна Рада повинна вчинити по-історичному і вдруге: достойно зійти з арени політичної боротьби.

ПОПУЛЯРНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ КЕРІВНИКІВ ПАДАЄ

Київ (УНІАР). — Тут 15-го серпня кореспондентом УНІАР проведено опитування населення з приводу популярности Президента і Верховної Ради. Більшість опитуваних висловили розчарування не лише Верховною Радою, а й Президентом. Причиною такого недовір'я є надзвичайно складне економічне становище в Україні, непомірно високі ціни і всезростаюче зубожіння народних мас. В ході опитування прозвучала ностальгія за часами, коли ще існував СССР.

Опитування показало, що значна кількість киян не довіряють також партіям і рухам. Тільки поодинокі респонденти висловили розуміння ситуації і при цьому зазначили, що Президентові повинні допомагати всі.

Тим часом ціни в Україні зростають, а курс купоно-карбованця падає. За один долар на чорному ринку дають 7,000 купонів. А мінімальна заробітна платня становить 6,900 купонів на місяць, тобто менше, ніж 1 дол.

Вірменія приєднується до економічної угоди

Київ (УНІАР). — Сюди на адресу прем'єр-міністра України Леоніда Кучми надійшов лист від уряду Вірменії. У листі прем'єр-міністер Вірменії Багратян пише, що „збереження єдиного економічного простору відповідає інтересам Вірменії".

Уряд Вірменії уважно вивчив заяву керівників урядів України, Росії та Білорусі про невідкладні заходи щодо поглиблення економічної інтеграції і підтвердив свою прихильність до його основних положень. Вірменія готова взяти участь у підготові документів для укладення відповідного договору.

Л. КУЧМА КОНСУЛЬТУЄТЬСЯ З ПРИВОДУ ГРИВНІ

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 13-го серпня, прем'єр-міністер України Леонід Кучма зустрівся з науковцями-економістами для обговорення проблеми введення власної валюти.

В результаті дискусій науковці констатували, що запроваджувати в Україні власну валюту передчасно. Головна причина — відсутність стабілізаційного фонду.

Член-кореспондент Академії Наук України Гасць заявив, що сподіватися на українське економічне диво — марно. „Структурна перебудова триватиме не один рік", — він сказав. Академік Лукінов наполягав на необхідності регулювання ринковими процесами. Доктор економічних наук Володимир Бородка вважає, що програмами стабілізації та виходу з кризи слід вважати комплекс декретів та постанов Уряду, виданих останнім часом.

В зустрічі взяли участь віцепрем'єр-міністер України Віктор Пинзеник та голова постійної комісії Верховної Ради України Андрій Печеров.

На пресовій конференції 11-го серпня А. Печеров розповів про працю Постійної комісії Верховної Ради з питань плянування, бюджету, фінансів і цін. Тоді він також сказав, що в Україні ще не створені умови для введення національної валюти — гривні. Він підтвердив, що гривня вже надрукована і ввезена в Україну, але потрібний стабілізаційний фонд, який складав би хоча б 40 відсотків готівкового руху грошей, інакше валюта буде знецінюватися так само, як і купон.

Щоб вийти з кризи, на думку Печерова, потрібно проголосити надзвичайний стан в економіці, тобто цілковита контроля за готівковим і безготівковим рухом грошей, монополія держави на зовнішньо-економічні зв'язки і прибутки, що надходять за корисні копалини України. Надзвичайний стан повинен, на думку Печерова, торкнутися також управління оперативною ситуацією в країні, з метою припинення масових порушень законів, як в економіці, так і в усіх інших формах.

Про необхідність введення надзвичайного стану в економіці неодноразово заявляли і Президент України Леонід Кравчук та прем'єр-міністер Леонід Кучма. На їхню думку, надзвичайний стан в економіці допоможе створити необхідний стабілізаційний фонд для введення власної валюти.

Щодо питання економічних відносин з країнами СНД, то Печеров вважає, що самоізоляція приведе до загибелі України. Отже треба „провести структурну перебудову економіки", продовживши терміни інтеграції з колишніми республіками СССР. В іншому випадку Україну чекає катастрофа.

В українській столиці 15-го серпня відбулися переговори економічних експретів України, Росії і Білорусі. Вони виробили проєкт угоди про поглиблення економічної інтеграції. Заступник міністра економіки України Леонід Мінін зазначив, що експерти узгіднили питання введення єдиних цін на паливно-енергетичні ресурси на території трьох держав.

Навчали англійську мову

Торонто. — Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада при СКВУ, через свій Інститут Професійного Розвитку Вчителів співпрацює з Львівським Відділом Народної Освіти в переведенні учительських курсів, у Львові літом 1993 року.

В половині липня сім вчителів виїхало з Канади до Львова, де від 2-го серпня до 13-го серпня проводили інтенсивні курси для вчителів України. Курси ці є складовою частиною літніх курсів, що їх організує Львівський Відділ Народної Освіти для вчителів з усіх областей України.

Організатори ще весною 1992 року звернулися до СКВО Ради, з проханням допомогти перевести курси з таких ділянок: — методика навчання мови і мовлення, методика навчання англійської мови; методика навчання історії і суспільствознавства.

Щоб піти на зустріч проханню освітян України СКВО Рада створила для тої цілі Інститут Професійного Розвитку Вчителів, який очолила директорка школи св. Софії в Міссісаґа-Торонто Надія Луців. Інститут займався підбором викладачів та устійненням програми курсів. Ціллю запланованих курсів є запізнати вчителів в Україні з різними підходами-методами, що ними користуються вчителі в Канаді і Америці. Учителі України, поглибивши свої педагогічні знання, зможуть примінити їх до потреб учнів і шкіл в Україні.

На цьогорічних курсах з Канади були такі викладачі Юрій Жеребецький, Валентина Курилів, Оксана Винницька, Андрій Мельник, Мірка Онух, Галина Дитиняк і Надія Луців як координатор.

Цьогорічні курси це експериментальний проєкт. Якщо осяги будуть позитивні, то такі й подібні курси будуть переводитися в різних містах України.

Кошти пов'язані з переведенням курсів частинно покрила Світова Фундація СКВУ з Фонду „Поміч Україні".

„Ціль фестивалю — зберегти українську ідентичність"

Танцювальний ансамбль „Україна" з Чикаґо

Голмдел, Н.Дж. (Г. Колесса). — Від самого ранку в день українського фестивалю в Ґарден Стейт Артс Центрі кипіло життя. Гості з різних кутків ЗСА, Канади, України з'їжджалися сюди, щоб знайти для себе багато цікавого, зустріти давніх знайомих, придбати нових друзів. Повиростали шатра з різноманітними мистецькими виробами, книжками, касетками та всякою всячиною, звідусіль линули запахи українських страв.

Після спортових змагань з відбиванки та футболу розпочався концерт під відкритим небом. Слухачі з насолодою сприйняли виступ вокального ансамблю „Промінь" під диригентурою та мистецьким керівництвом Богданни Волянської, Гуцульського танцювального ансамблю „Черемош" зі стейту Пеннсильванія (керівник — Михайло Луців), дуету в складі

(Закінчення на стор. 4)

Єгипетський суд виправдав послідовників шейха Рахмана

Каїр. — Згідно з повідомленням агентства Ассошіейтед Пресс, в неділю, 15-го серпня, Верховний суд Єгипту виправдав 24 мусулманських фундаменталістів, причетних до вбивства у 1990 році спікера єгипетського парляменту Ріфаата Маґґуба.

Цей злочин послужив сигналом для початку кампанії терору, розвинутої фундаменталістською організацією Ісламська група, а її духовним лідером є сліпий єгипетський шейх Омар Абдель Рахман, який в останні роки проповідував в стейтах Ню Джерзі і Ню Йорк. Як відомо, декілька його послідовників, котрі також мешкали у З'єднаних Стейтах, тепер перебувають під арештом у зв'язку з причетністю до вибуху в Манґеттені, а також до підготови нових терористичних акцій. Самого шейха нещодавно також затримано і він очікує рішення про депортацію зі ЗСА, куди в'їхав незаконно. На совісті його послідовників в Єгипті є 10 політичних вбивств.

Як підкреслюють спостерігачі, рішення Верховного суду стало цілковитою несподіванкою для влади, бо дотепер військові трибунали, які судять терористів, проголошують кару смерти всім противникам законного уряду. Смертні речинці дістав уже 21 мусулманський фундаменталіст.

Пояснюючи це своє винняткове рішення, Верховний суд повідомив, що свідчення звинувачених у вбивстві Маґґуба були вирвані від них поліційними слідчими під тортурами, і тому не можуть вважатися достеменними. Магмуд Абуґаліма, причетний до вибуху в Манґеттені, який також перебуває під арештом у ЗСА, підтвердив, що єгипетські слідчі катували його.

Отже, 10 осіб засуджено до тюремного ув'язнення за незаконне зберігання зброї, а 14 суд взагалі виправдав. Це рішення зі захопленням зустріли всі прихильники шейха Рахмана, які не приховують своєї ворожости до теперішнього світського уряду Єгипту на чолі з президентом Госні Мубараком.

ВІДНОВИЛИСЯ ПЕРЕГОВОРИ ЩОДО БОСНІЇ

Женева. — У понеділок, 16-го серпня, після двотижневої перерви, в столиці Швайцарії відновилися переговори лідерів ворогуючих сторін у Боснії. Діялог був припинений після того, як серби захопили Іґман і Бєлашніцу — дві стратегічні вершини в околицях Сараєва.

Президент Боснії Алія Ізетбеґовіч заявив, що вернеться за стіл переговорів тільки тоді, як серби відійдуть з тих вершин.

В центрі переговорів тепер є переділ мапи Боснії і Герцеґовини. А. Ізетбеґовіч домагається, щоб у межі його мусулманської держави увійшло 40 відсотків територій. Сербський лідер Радован Караджіч готовий віддати під контролю мусулман 30 відсотків республіки.

Невідомо, якою буде доля столиці. Існує дві версії: згідно з першою, серби вимагають поділити Сараєво на сербський і мусулманський сектори. Можливий також варіянт, що серби віддадуть столицю мусулманам, натомість, у формі компенсації, поглинуть мусулманські скупчення на сході республіки.

Не менш скомплікованим є питання про те, чи дістане мусулманська держава вихід до моря на півдні або до Дунаю на півночі.

На сьогоднішній день під контролею Сербії і хорватів перебуває 90 відсотків території республіки. Спостерігачі годяться в тім, що сербським провідникам буде нелегко виконати свою обіцянку про передання мусулманам навіть 30 відсотків захоплених земель. Річ у тому, що командири військових підрозділів часто діють на свій власний розсуд і можуть не схотіти повернути загарбане.

Зі Сараєва повідомляють, що серби продовжують виводити свої війська з району гори Іґман, однак досі залишають недоторканими свої укріплення на горі Требевіч, з якої Сараєво видно, як на долоні.

У СВІТІ

РІШЕННЯ НАТО РОЗПОЧАТИ підготову до збройного летунського нападу на укріплення сербів довкола боснійської столиці збігається з інтересами Франції і є „важливим кроком на шляху до проведення воєнної операції". Про це заявив в інтерв'ю для радіо Европа-1 французький міністер закордонних справ Ален Жюп'є.

ЦИМИ ДНЯМИ КУВАЙТСЬКА служба безпеки викрила підпільну терористичну групу, лідером якої був рідний брат організатора невдалого атентату на еміра Кувайту в 1985 році. Декілька осіб тоді було засуджено на кару смерти. При обшукові кривівок бойовиків поліція виявила велику кількість зброї і вибухівки.

РОЗДРАТУВАННЯ в національно-патріотичних колах Японії викликало висловлювання нового прем'єр-міністра країни Морігіро Госокави, який уперше для діяча такої високої ранги заявив на пресовій конференції, що „Японія вела агресивну і помилкову війну". Ці слова М. Госокави збентежили також керівників японського міністерства закордонних справ, які, всупереч наставленню прем'єра, є проти будь-якої компенсації країнам, що постраждали від японської агресії в 30-ті і 40-ві роки.

ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ Іон Ілієску заявив, що його країна буде активно сприяти Молдові у переборюванні всіх економічних труднощів, викликаних її відмовою ратифікувати статут Співдружности Незалежних Держав.

ЛАТВІЯ ПІДТРИМАЛА пропозицію керівників Конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі щодо заснування постійного представництва в Ризі. На думку міністра закордонних справ Латвії Андреаса, авторитетна европейська організація передусім повинна допомогти Латвії домогтися повного виведення з країни російських військ.

15-ГО ВЕРЕСНЯ В НЮ ЙОРКУ відбудеться чергове засідання Ради безпеки ООН, на якому обговорюватиметься становище в Анґолі. До його початку уряд і ворогуюча з ним УНІТА повинні відновити переговори про врегулювання конфлікту, перервані в кінці травня. Це сталося після відмови опозиції вивести свої війська з населених пунктів, захоплених під час минулорічних боїв. Покищо не виглядає, що діялог між обома анґольськими сторонами є можливий, бо УНІТА все ще має більшу збройну силу, ніж уряд.

ПАКІСТАН СКАСУВАВ торговельні санкції проти Південно-Африканської Республіки і тепер вивчає можливість відновлення в повному обсязі двосторонніх дипломатичних стосунків. Про це повідомляють пакістанські газети, коментуючи вислідн недавньої офіційної візити урядової делеґації ПАР до Ісламабаду.

У ВИЩОМУ АРМІЙСЬКОМУ керівництві Уруґваю виникла буря сварок у зв'язку з виявленням підслухувальних пристроїв в бюрі для службових нарад міністерста оборони республіки. На спеціяльній зустрічі президента Люїса Альберто Лакальє з представниками ґенералітету повідомлено, що пристрій вже декілька місяців використовувався для збору конфеденціяльної інформації.

40-РІЧНА ДАТЧАНКА, перейшовши курс гормонального лікування в одній з приватних клінік Копенгагену, вперше в житті завагітніла, й то відразу дев'ятьма ембріонами. Професор Йоганнес Бок, до якого звернулася жінка, вважає, що виносити таку кількість ембріонів є неможливо, тому лікарям належить тепер здійснити декілька абортів, які вимагатимуть від спеціялістів „ювелірної" точности.

АСТРОНОМИ ВСЬОГО СВІТУ готуються до небаченого ще небесного видовища, яке своїм ефектом, очевидно, перевищить усі подібні явища за щонайменше сто останніх років. В найближчі дні над декількома континентами пройде метеоритний дощ. Найкраще його буде спостерігати в Західній Азії і Европі.

В АМЕРИЦІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА СИЛЬНІ ПРОТЕСТИ фармацевтичних виробництв, Уряд ЗСА таки вводить у життя програму, яка запевнить дарове щеплення мільйонам американських бідних і недоживлених дітей. Згідно з програмою, яка була частиною бюджету і яка минулого вівтірка за підписом президента Билла Клінтона стала законом, Уряд купуватиме вакцину по зниженій ціні від виробництв і розподілятиме між лікарями, що братимуть участь у цій програмі. Лікарі не братимуть оплати від пацієнта тільки можуть вимагати оплати за саме виконання, одначе на мають права відмовити цієї послуги тим, які не мають чим платити. Ця програма має підтримку обидвох партій.

ПЕРЕБУВАЮЧИ У ДЕНВЕРІ, Коло., на Світовому дні католицької молоді, Папа Іван Павло II у всіх своїх виступах зумів провести свою головну думку, де на кожному кроці підкреслював слово „життя" у всіх його аспектах і закликав до оновлення моральних вартостей. Згідно з твердженнями багатьох молодих людей, які були учасниками цих святочних днів у Денвері, приїзд Папи Івана Павла II був дуже зворушливим і повним надхення та небуденних переживань, але не зважаючи на це вони не конечно згідні з усіма вченнями Церкви у інтерпретації Папи Івана Павла II, який в неділю, 15-го серпня, повернувся до Ватикану.

ПІСЛЯ ЦІЛОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ предсказань керівниками видавництв і футуристами, електронічні газети почали появлятися на екранах особистих комп'ютерів по цілій Амариці. Однолінійні звідомлення головних газет країни стали дійсністю на екранах комп'ютерів уСт. Луїсі, Чикаго, Сан Гозе та інших містах країни, а вже до кількох місяців повинні з'явитися на екранах у Ню Йорку, Атланті, Лос Анджелесі і Остині. У майбутньому це будуть вістки, які зосереджуватимуться на малих місцевостях, для вісток котрих немає місця на сторінках щоденників великих міст.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН і його демократичні союзники запопадливо приготовляються до дискусій стосовно схвалення його пляну охорони здоров'я з республіканцями. Хоч республіканці не погоджуються з багатьма пропозиціями цього пляну, то на думку аналітиків вони цього разу не мають в пляні виступати так одностайно, як вони виступали проти бюджету, а суперечності, які існують є можливими до полагодження. Отже натяки республіканців на обопартійне узгіднення та зайві перепони у цих переговорах є більш як можливими. Все ж таки існують дві важливі точки, з якими не надто годяться республіканські конґресмени — вони не погоджуються з пропозацією, що працедавці мали б платити за охорону здоров'я своїх працівників і дуже противляться крайовій висоті на витрати охорони здоров'я, що уряд уважає конечним при контролі цін на лікування.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Білого Дому кажуть, що плян Уряду на видачу окремих „карток охорони здоров'я" всім громадянам і леґальним постійним мешканцям країни не дасть змоги безаконним іміґрантам користуватися будь-якими пільгами нового пляну охорони здоров'я. Одначе ці ж самі чинники відразу підкреслили, що найперше Департамент юстиції мусить перевірити чи таке потягнення не буде суперечити будь-яким точкам Конституції.

ПІСЛЯ ДВОДЕННИХ наполегливих дослідів місцеві власті правопорядку повіту Камберленд у стейті Північної Каролайни заявили, що двох 18-річних юнаків з цього стейту заарештовано та обвинувачено у вбивстві Джеймса Джордана, батька відомого американського кошівкаря Майкла Джордана. Вони також підкреслили, що це було зовсім припадкове злочинне вбивство, не пов'язане з будь-якими попередніми підозріннями викрадення і шантажу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Папа Іван Павло II в Америці

Вселенський Патріярх Іван Павло вже увійшов в історію Католицької Церкви, як найбільш метушливий, — як Папа у роз'їздах. Він відвідав уже різні країни в усіх континентах світу, проповідуючи слово Боже — актуальне до даної ситуації у даній країні. Після того, як Другий Ватиканський Собор прийняв догму екуменізму, Папа благословить кожного, навіть поганина, хто тільки вірить в існування Вищої Сили. Коментатор телевізійного каналу Ей-Бі-Сі звернув увагу на те, що Папа переводив хрестоносний похід проти комунізму, підтримуючи особисто, своїм приїздом до Польщі, ворожу комуністичному режимові кампанію „Солідарности". Тепер, він прилетів, почерез відвідини у Мехіко, до Америки, щоб тут перевести хрестоносний похід проти різних масових проявів — незгідних з наукою Христа. Папа Іван Павло II послідовний консерватист, якому закидають, що не йде „з духом часу" і через те має поважні турботи в середині Церкви, особливо від прогресивної ієрархії у Франції.

Коли Папа Іван Павло II прилетів у полудневих годинах у четвер, 12-го серпня ц. р. до Денверу, Кольорадо, то його, найбільшого консерватиста, привітав найбільш ліберальний президент Билл Клінтон, який прибув туди із своєю дружиною і донькою. Президент підкреслив, що всі без уваги на віровизнання вдячні Папі за його кампанію моральних вартостей. Але у короткій відповіді Папи був один зворот, який зразу кинув світло на розбіжну філософію тих двох мужів. Папа закликав „давати жити живим істотам" — виразний натяк на потурання масовим жіночим абортам. У негайних коментарях на телевізійному екрані говорилося одверто, що найважливішою темою приватної — передбаченої — розмови Папи й Президента буде саме проблема абортів. Рішально причинився до цього Билл Клінтон, коли у двох найперших днях урядування скасував усі обмеження, існуючі в Америці, щодо абортів, з дозволом, що можна переводити їх також у військових шпиталях і без примусу для малолітніх дівчат, що вони мусять мати дозвіл від батьків. Католицька Церква стояла і стоїть на принциповому становищі, що життя людини починається в тілі матері вже як ембріон, — всупереч становищу табору „Право вибору", що життя людини починається щойно від народин. Папа не бачив невеликої демонстрації перед шпиталем у Денвері. Можна сумніватися, чи кількаденна візита Папи в Америці з усіма його прилюдними виступами і приватними розмовами змінить теперішній тутешній духовий клімат.

А Папа користується у всьому світі величезним авторитетом, хоч його реальний вплив на хід політичних подій і на процеси у ділянці моралі й етики дуже невеликий. Коли доповіли Сталінові, що Папа ворожий комунізмові, він глумливо спитав: „А скільки у нього дивізій?" Сталін минувся, комунізм провалився, але Церква Христова, побудована Христом на „Скалі" (— латинське „Петрус", — Святий Петро) є і буде. Сам Папа непомильний тільки в інтерпретації Святого Письма — в усіх інших справах він може помилятися і тільки історична перспектива та життєва практика виказують у чому була помилка даного Папи.

Цей Папа — перший, який володіє українською мовою. Він поширив число українсько-католицьких епархій в Америці, він призначив українського єпископа у Перемишлі. Але той єпископ донедавна підлягав польському кардиналові у Кракові, тепер безпосередньо Римові. А призначені ним п'ять римо-католицьких єпископів в Україні підлягають польському кардиналові у Кракові. Україна й Ватикан не мають ще конкордату й не обмінялися амбасадорами, хоч Ватикан визнав державність України. Ті і інші справи будуть скорше, чи пізніше поладнані. Папа є головою Церкви з авторитарним устроєм, проте у практиці він теж мусить рахуватися з різними течіями і достойниками Ватикану. Папа Іван Павло II — небуденна людина, високо понад пересічність.

Микола Рябчук,
Київ

ЧИ ЗАГРОЖУЄ НАМ ЗНОВУ ПРИВИД КОМУНІЗМУ?

II

Цей „комунізм" не треба „відроджувати", бо він нікуди й не зникав. Наче АІДС, він існує в суспільному організмі, роблячи його вразливим не так перед політичною комунізацією, як перед всебічною „африкізацією" чи „латиноамериканізацією". Ось про цю загрозу й слід, гадаю, передусім говорити.

В Україні демократи говорять головним чином про загрозу відродження комунізму. Безумовно, певні підстави для занепокоєння є: з одного боку, відзначена вище тенденція до полівішання у сусідніх країнах, а з іншого — помітна активізація нео- і посткомуністичних сил у самій Україні.

У жовтні, в умовах дедалі гострішої економічної кризи, під тиском суспільних настроїв та рухівської кампанії збирання підписів на користь референдуму про достроковий розпуск парляменту, посткомуністична номенклятура пішла на певні поступки, прибравши скорумпований уряд В. Фокіна і допустивши до влади коаліційний, „напівреформаторський" уряд Л. Кучми.

Після цього тимчасового (і вимушеного, ясна річ) відступу політичний маятник пішов у протилежний бік, і вже у другій половині січня „червоні директори" і „колгоспні лятифундисти" дали реформаторам досить серйозний бій у Парляменті. Цьому передувала політична метушня неокомуністів у Одесі й Донецьку, де вони провели так звані „відновлювальні" з'їзди Компартії та комсомолу, чергові політичні провокації імперкомуністів у Криму, аналогічні акції у Луганську, Харкові та деяких інших містах (демонстративні святкування чергової річниці большевицького перевороту і арсенального путчу у Києві, збирання всіляких підписів та звернень до Президента від імені „трудових колективів"; додатковим стимулом для цих сил, безумовно, послужило й усунення реформістського уряду Гайдара у Росії та власна перемога на додаткових виборах до парляменту (на місця, що звільнилися) у листопаді-грудні.

Певна „артпідготовка" була проведена й у посткомуністичній пресі: з одного боку, традиційні звинувачення демократів в „екстремізмі" й „націоналізмі", покладання на них відповідальности за розвал економіки і всебічну суспільну кризу; а з іншого — чергові пасквілі і фальшивки на лідерів демблоку (Л. Танюка, Д. Павличка, І. Драча, В. Яворівського) і навіть на міністра оборони України К. Морозова.

Усе це — разом із дедалі настирливішими вимогами відновити Компартію, підписати статут СНД, визнати російську мову другою державною (тобто, по суті, першою і, фактично, єдиною) тощо — змусило демократів вдарити на сполох. „Червоно-коричнева гідра готується до стрибка", — сповістила великою шапкою газета „Незалежність" (1993, ч. 5); „Заборонені нахабнішають", — ствердила „Народна газета" (1993, с. 1); „Гуренко прагне реваншу", — повідомили „Вісті з України" (1993, ч. 1; „Гуренко не став героєм, але справа його живе", — визнав львівський „Пост-Поступ" (1993, ч. 5); „Спроба державного перевороту?" — вже зовсім рішуче визначила дії супротивників „Літературна Україна" (1993, ч. 5).

На початку лютого демократи об'єдналися врешті в Антиімперський фронт України України (АФУ), куди увійшло три десятки політичних партій і організацій, та оголосили про намір провести громадський суд над КПУ—КПРС.

Мета АФУ загалом шляхетна — протидія імперським та комуністичним силам, що активізувались останнім часом, прагнучи реваншу. Але ідилічної єдности в АФУ не виникло від самого початку: впливове ліберально-демократичне об'єднання „Нова Україна" не захотіло бути в одному „Фронті" з крайніми правими, вважаючи українських фашистів досить сумнівними союзниками у будь-якій, хоч би й антикомуністичній боротьбі. Крім того, як заявив лідер „новоукраїнців" Володимир Філенко, політичним силам не варто об'єднуватися на підходах „проти", треба шукати підходи „за". Утворення ААФУ, на його думку, може спровокувати у свою чергу аналогічне об'єднання лівих сил і тим самим ще більше поглибити конфронтацію у суспільстві („Молодь України", 9-го лютого 1993).

Подібна думка прозвучала в один день (6-го лютого 1993) і на сторінках „Київського вісника" (журналіст В. Скачко) та „Голосу України" (І. Іванов). Останній, зокрема, назвав створення АФУ „ведмежою послугою" Урядові, оскільки „своїм нетривким об'єднанням демократи спровокували на об'єднання організованішого й дисциплінованішого противника, який має більший досвід, структури, кошти, а отже, сильніший".

Закінчення буде.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВІДРОДЖУЄМО ДУХОВНІСТЬ

І все ж Українська Греко-Католицька Церква, котру було розчавлено, відроджується, знаходить сотні тисяч прихильників.

У нашому селі Гарбузів у Зборівському районі Тернопільської области у 1937 році розпочали будову церкви. З власної цегли вимурували стіни і будівництво перервала Перша світова війна. Після війни Богослуження відправляли на плебанії. Але, коли в Україні „совіцька" влада почала масово закривати церкви, то і нам не дозволили відправляти, а священика вигнали з села. Але люди на противагу закону, в мурах незакінченої церкви зробили дерев'яну капличку і неділями збиралися і самі відправляли Службу Божу.

Важко повірити, але варто лише згадати, що в 60-их роках в один похмурий осінній день приїхали до села представники районної влади, щоб повалити церкву. Та люди вчасно збіглися, вдарили в дзвін на поклик, зібралося все село вандалів не допустили до знищення. І так ми жили без церкви аж до 1989 року, до періоду національного відродження і демократизації на Україні. Тоді наші гарбузівці вирішили взятися за відбудову святині.

На мурах церкви росли берези висотою у 2 метри. За одне літо було реставровано стіни, зробили дах, накрили і виправили знадвору і всередині. Все зробили своїми силами, а тоді в поміч стала діяспора. Нині церква помальована, є все церковне устаткування, іконостас, підлога дерев'яна, застелена килимом.

Хочу через вашу газету висловити найщиріші слова подяки всім тим українцям з діяспори, котрі зробили свій вклад у відбудову нашої святині. Нехай їм Господь Бог дасть здоров'я і примножує їх достаток на многії літа.

Віра Берегуля,
село Гарбузів

„КАВА І СОЛОДКЕ"

Фейлетон, який побачив денне світло в „Свободі", є авторства О-КИ, до котрої всі читачі відносяться з пошаною. Нарешті хтось взяв в свої руки пекучу справу, яка шарпає нерви всім редакторам і читачам „Свободи". Ця стаття повинна висіти за склом на видному місці в кожному Народному Домі та всіх домах, де відбуваються українські імпрези. Цей факт, що всі наші дописувачі використовують терпеливість редакторів своїми безконечно довгими дописами. Майже ніхто тих дописів не читає, тому шкода газетного паперу. У них цей самий зміст лише зміна місцевости і зміна прізвищ людей, які п'ють солодку каву.

Також після академій можна почути від присутніх неприємні критичні завваги на адресу промовця, що забрав багато часу. Рівно ж можна тут додати із церковного життя, де священики не підготовані до проповідей блукають в небосклоні і ніяк не можуть довести їх до кінця, а парафіяни не можуть дочекатися слова „Амінь". Вони не знають чи не хочуть знати, що чим довше говорять тим менше людей в церкві. В нас це тягнеться чорною ниткою десятки літ і нема якоїсь надприродної сили, щоб поставити кінець цій хронічній хворобі в українському суспільстві.

Осип Матчишин,
Філядельфія, Па.

З ЛИСТІВ З УКРАЇНИ

НАДІЯ НА МОЛОДЬ

Дуже дякую за вашого листа пане Омеляне!

Також жалію, що не приїдете цього року, як плянували.

Щодо політичної ситуації до Ваших песимістичних думок, то це правда, що одного дня ми можемо прокинутися в Україні, яка зовсім вже не буде українською. В сенсі філософському, ми живемо в час випробовування усілякими спокусами. Найстрашніша з них — продати свою національну тотожність за матеріяльний достаток, та й рівень життя Заходу.

Але думаю, що це не буде можливим, бо досить значна частка людей в Україні розуміє небезпеку і, подруге, цей світ, що абсолютизував можливості людини у сфері поліпшення її побуту, містивши акцент смислу її життя до вдосконалення матерії, переходить загальну кризу і не має точки опору. Україна вийшла на шлях будівництва в той момент розквіту цивілізації світу, коли та цивілізація почала зазнавати щораз більше тріщин, таки на

(Закінчення на стор. 4)

Микола Бараболяк

СТОЇТЬ КАВКАЗ...

Він стоїть високий, але не дрімучий, як у пісні. Там клекочуть громи, відлуння яких розходиться далеко по світі. Це друга Югославія. Про Транскавказію не пишеться і не говориться так багато, як про Боснію, але там пролито більше крови, чим це спричинили серби. Найбільш запальний там пункт, то далі змаг між азерами і вірменами про Нагірний Карабах.

Кривавляться там азери з вірменами п'ятий уже рік. Тисячі жертв, а кінця тому не видати. Азерів у Азербайджані біля 7 млн., коли вірменів у Вірменії навіть не половина стільки. Але вірмени горою. Пробили собі з Вірменії через територію Азербайджану доступ до родимців у Карабаху, що більше, атакують азерів навіть на їхній території, загрожуючи містові Аґдам. Як відомо, Азербайджанові дає допомогу західній сусід вірменів — Туреччина; сприяє азерам теж Іран, бо там живе біля 15 млн. азерів. Та незважаючи на це вірмени виграють. Народ — бувалець! Народ старої культури, а це такий важливий фактор! Як відомо, територія населена азерами перерізана південною Вірменією, і на захід від Вірменії творить азербайджанську область — Нахічеван. Доки в СССР, азери Нахічевану комунікувалися без перешкоди з материком через Вірменію. Відколи війна - цей зв'язок перерваний. Сполука проходить окружно через Туреччину й Іран. Ці обидві держави помагають азерам і в Нахічевані живеться їм краще, чим у центрі.

„Намісником" Азербайджану був донедавна Алієв. Хіба пам'ятаєте прізвище. Він був і за Брежнєва, і до кінця, велика „шишка" у кремлівському Політбюрі. Чи не третій після генсека. Тверда рука. Повірите? Тепер після усіх невдач у Карабаху, Верховна Рада Азербайджану покликала на президента Алієва! Це так якби в Україні на місце Кравчука покликано Щербицького! Все це пройшло під тиском генералів, які звинувачують дотеперішній демократичний провід за їхні воєнні неуспіхи.

Другий запальний пункт на Закавказзі — це Грузія. Невеличка то країна. Населення несповна 6 млн. Малий народ, але хоче панувати над меншинами. А ці меншини мусулмани — різниця культур. А на тому тлі нині спалахи на цілому світі. Пригадати Боснію. У Грузії дві автономні республіки — обидві над Чорним морем. Абхазія зі столицею у чудовому Сухумі, і Аджарія з центром у Батумі. Теж половина осетів у їхній автономній області в Грузії, коли решта в автономній республіці в Росії. Осетини бажали б з'єднатись під Росією. Найгарячіша ситуація в Абхазії, де йде боротьба між абхазами, яким допомагають російські частини, а грузинами. Нещодавно малощо не пострадав там життя від шрапнелі президент Грузії Шеварнадзе, коли поїхав до Сухумі на переговори.

Останньо менше чуток про конфлікт між мусулманськими чеченами і християнами-інгушами. Якось вони там відгородилися від себе, після того як чечня проголосила незалежність, і навіть не погодилася на членство у Російській Федерації. Центр цієї країни у місті Ґрозне.

Коли мова про проблеми колись советського кавказького району, а нині трьох незалежних там держав, годі не згадати про впливи південних сусідів цих держав, і хоч натякнути на перспективи. Турки — південні сусіди Грузії і Вірменії, Іран на кордонах Вірменії й Азербайджану. Вище згадано про допомогу Туреччини Азербайджанові у його змаганнях з Вірменією. Вірмени намагаються не антагонізувати Туреччину, їм ще у пам'яті масакра півтора млн. вірменів турками 1915 році за те, що вірмени були у Першій світовій війні по стороні „союзних держав" — Німеччини й Австрії. Туреччина — член НАТО, союзник ЗСА, Іран — непримиренний ворог ЗСА. Комплікує ситуацію справа курдів. Їх 20 млн, з того в Туреччині — десять. В Іраку й Ірану більш менш по 4 млн. З перемоги ЗСА над Саддамом Гуссейном у кувейтській війні іракські курди скористали. Під опікою амери-

(Закінчення на стор. 3)

Яр. Климовський

25 ЛІТ СЦЕНОГРАФОМ У МЕТРОПОЛІТАЛЬНІЙ ОПЕРІ

II

Щастя, як кажуть, має до себе те, що воно всміхається інколи навіть у невідкладних, складних ситуаціях. Українські образотворчі мистці експонують свою творчість у найбільшій престижевій залі в Мюнхені, викликаючи дуже сильне враження. Театральному Ансамблеві Блавацького в Реґенсбурзі щастить виступити в німецькій театральній залі в Мюнхені саме в той час, коли німецькі актори після літніх ферій приготовляються до осіннього сезону. Йде у нас „Антіґона" Жана Ануі, яка якраз була в репертуарі театру, в залі якого ми виступали. Німецькі актори, що були на виставі нашої „Антіґони" прямо опинились у німому зачаруванні, приголомшені горою акторів, режисерією, сценічним оформленням включно до костюмів. До речі, це саме бувало на рідних землях, коли німці в часі Другої світової війни були на виставах наших оперних театрів. Між іншим, як нас інформували театрали, що „Антіґона" в німецькому театрі під кожним поглядом не дорівнювала „Антіґоні" Українського Театрального Ансамблю Блавацького. Якраз у той же час і моя печеня була спечена, як кажуть, про мене, раба Божого, заговорила наша преса. Між іншим про моє сценічне оформлення дуже прихильно висловився Юрій Шерех. Ще з відомих про мене писали О. Повстенко та Є. Маланюк. Про мою сценографію сказав Борис Берест: „Його декоративне оформлення максимально виразне й промовисте та водночас скромне". На кожний спосіб, це були роки мого найбільшого росту як сценографа. У початках 1949 року наш ансамбль почав працювати над „Патетичною сонатою", до якої я мав уже готові ескізи сценічного оформлення, та до вистави не дійшло, ансамбль подався за океан.

Літом 1949 року у Філядельфії я продовжував працювати в театрі під мистецьким керівництвом В. Блавацького. Після його смерти, я поїхав до Ню Йорку, де пощастило мені дістати працю в одній із малярських студій, що виконувала декорації для театрів на Бродвею і для телевізійних станцій. У той час я був помічником, а коли власник студії помітив у мене малярський хист (і серед чужинців бувають добрі люди), запропонував мені скласти іспит на професійного сценографа. Як слід підготовившись, „озброївшись до зубів", як кажуть, я став перед екзамінаційною Комісією та пройшов усі іспити з дуже добрими оцінками з усіх ділянок сценічного оформлення. Я отримав найвищу категорію т. зв. „ей сі" (ол категоріс), що дало мені право працювати в кожній ділянці індустрії мистецького оформлення спектаклів включно до телевізії і фільму. Пройшовши іспит, я став членом Об'єднання Артистів Сцени. Це членство відкрило мені шлях у світ сценографів ЗСА. Мене заанґажовано до Оперного Театру в Санте Фе, Нове Мехіко. У цьому театрі я оформив „Едіпус Рекс" і балет „Райд оф Спрінґ" Ігора Стравінського, який сам і дириґував. Стравінський, познайомившись зі мною, зрадів, мовляв, я його земляк. У Санта Фе я працював цілий театральний сезон, хоча мене було запрошено оформити тільки два спектаклі. Наступного року я почав працювати сценографом у Метрополітальній Опері в Ню Йорку. Як з однієї сторони мені було приємно дістати цей анґажемент, так з другої сторони неприємно, бо невдовзі в цій Опері застрайкували музиканти, внаслідок чого наступила непередбачена перерва. Не було ради, треба було шукати праці. Я дістав працю сценографа в Студії „Ворнер Браз" і телевізійній станції Ен-Бі-Сі. Я оформив цілу серію різдвяних спектаклів і „Сезамі стріт" на каналах Пі-Бі-Сі, що й досі йде в моєму оформленні. З черги я працював як сценограф в „Голівуд павільйоні" на Світовій Виставці в Ню Йорку, пізніше виконав декорації до фільмів: „Спартакус", „Клеопатра", „Вест Сайд сторі", „Савт Пасфік", „Ансінкінґ оф Моллі Бравн" і ще інші. Згодом працював для „Театру на воді" на Джонс Біч. За проєктами Александра Бенуа, я оформив „Петрушку" для нюйоркського балету.

У 1966 році, коли відкрито Метрополітальну Оперу в новозбудованому будинку, в Лінкольн Центрі, мене запрошено повернутись та очолити бригаду сценографів-помічників. Моя постійна присутність на сцені давала можливість особистого знайомства із світової слави співачками і співаками таких як: Рената Тібальді, Маріо Дельмонако, Леонтін Прайс, Лючіяно Паваротті, Плясідо Домінґо, Марілен Горн, Мірела Френі, Роберта Пітерс, Тереза Стратас, Марія Калас, Сатерланд і чимало інших.

Під час літніх ферій, коли персонал Метрополітальної Опери відпочивав, або деякі співачки та співаки виступали поза Ню Йорком, тоді на гостинні виступи приїздили оперні театри з-поза ЗСА. Саме в той час мені доручено сценічне оформлення для театрів — Франції, Фінляндії, Японії, знаменитого театру „Кабукі".

• • •

Після літніх ферій Метрополітальний Оперний Театр у Ню Йорку починає свій сезон. Помиримося, що співпрацювати з режисером-українцем не важко, бо обидва себе докладно розуміють, але коли йдеться про англомовного режисера, який уживає літературну мову, це вже міняє справу постільки, що треба так знати англійську мову, щоб докладно зрозуміти не тільки, що він говорить, але зрозуміти його режисерський задум. Епоху, в якій відбувається акція, треба таки сценографові докладно простудіювати, бо прочитати тільки лібретто опери, це ніяк не вистачає. Коли репертуар великий, то цих епох для вивчення чимало. Це говориться на те, щоб зрозуміти функцію сценографа-українця в американському театрі заки він тільки приступає до виконання сценічного оформлення, а що говорити про реалізацію оформлення сцени. Усе проходить нормально, без якихсь ускладнень, коли сценограф є у тісній співдії з англомовним режисером, тобто коли сценограф реалізує його режисерський задум. Багато гірше, коли чужинець проєктує сценографію, а українець здійснює його проєктоване сценічне оформлення, тоді він не говорить з режисером, а з проєктодавцем сценографії і мусить добре ловити вухом, що той вияснює йому своєю не добре вивченою англійською мовою. Тут треба не тільки напружити свою увагу до максимуму, але треба бути незвичайно зосередженим і не меншою мірою догадливим.

Закінчення буде.

ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНИ ЗАКРІПЛЮЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Стоїть...

(Закінчення зі стор. 2)

канських літаків вони нині втішаються майже автономією в Іраку. (В американських колах про те не згадується з причин відомих). Турки своїх курдів жахливо переслідують, їм донедавна було заборонено говорити рідною мовою, так далеко проходить там процес асиміляції у ЗСА навіть не згадується про незалежницькі (можливості іракських курдів. Їх прирікають жити під Іраком, бо коли б їх признано незалежність в Іраку, то чому теж немає волі для 10 млн. курдів в Туреччині?

Новий прем'єр-міністер Туреччини, Тансу Цілляр, випускник Гарварду, натякає на полегші, на допущення навіть курдських радіоавдицій, так далеко готова ця цивілізована секулярна Туреччина поступитись переслідуваним курдам у своєму „західньому" лібералізмі. Та позатим, ви курди Туреччини, Іраку, Ірану і Сирії будьте вдоволені тим, що маєте. Свободолюбні народи Заходу не хочуть наразити собі Туреччину, члена НАТО! Ту мусулманську державу, яка в кувейтській афері станула проти братів-мусулман Іраку, і рахують, буде форпостом ЗСА й Ізраїля, на випадок, коли б мусулманські фундаменталісти врешті з'єднавшись і зорганізувавшись, стали загрозою для інтересів Заходу на Близькому Сході.

Такі то нині справи на просторах на південь від Кавказу, на периферіях нині послаблених впливів Росії. Розвиток подій на Закавказзі повинен нас інтересувати з уваги на постійні імперіялістичні тенденції Москви, як теж з уваги на назріваючий зудар між ЗСА і мусулманським фундаменталізмом. Там на південних схилах Кавказу, і далі ще на південь, буде виглядати поле воєнної розправи й останній „Рішальний бій" між Заходом, а світом ісляму. А іскра вийде з палестинського пожарища.

ДО ВСІХ, КОМУ ДОРОГА СПРАВА РОЗБУДОВИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Дорогі Земляки!

Ми всі щасливі, бо дожили до такого часу, коли дорога нам Україна стала вільною і незалежною державою.

З преси довідуємось про важкий шлях закріплення самостійности і державности молодої незалежної держави в обличчі всяких перешкод політичного й економічного порядку та в обличчі зазіхань на її самостійність старих і нових імперських сил.

Маючи це на увазі, ми знаємо, що в таких умовах важко творити власну національну армію, яка стала б на захист Батьківщини. На шляху творення власної надійної армії знаходимо багато перешкод, які не все легко подолати. Саме тому потрібна і тут наша фінансова та моральна поміч, яка підсилювала б і зусилля будівничих, і вислідн їхньої корисної праці.

Було б дуже побажано, щоб і ми, громадяни західньої діяспори, кому дорога справа створення надійних Збройних Сил України, вислали нашу щедру пожертву до Міністерства Оборони України на поникчу адресу:

UKRAINE
УКРАЇНА
252167 Київ
Проспект Повітрянофлотський, 6
Міністерство Оборони України
Ген. Іван Іванович Штопенко
Начальник управління фінансів

Найкраще пересилати гроші за посередництвом українських висилкових агенцій, які доручають готівку безпосередньо на вказану адресу.

Ініціятор

ПЕРША ЛАСТІВКА „МАМИ" МАРІЇ

(Нотатки з відкриття першого готелю міжнародної кляси в Івано-Франківському)

„Подібного у нас ще не було", — шелестіло недільним Івано-Франківським. І те „шелестіння" зводилося до відкриття готелю „Роксоляна І", спільного українсько-австрійсько-американського підприємства „Ускопрут".

А саме свято, в якому взяли участь амбасадор Австрії в Україні д-р Георг Вайс, віцеконсул амбасади ЗСА в Україні Марія Руденська, народний депутат України Зіновій Дума, представник Президента України в Івано-Франківщині Василь Павлик, голова виконкому Міської Ради Ярослав Тайліх, єпископи УГКЦ та УАПЦ в області Владики Софроній і Андрій, представники закордонного та українського бизнесу, культури, австрійського й українського радіо і телевізій, ряду часописів тощо, відбулося 12-го червня.

Всього на святі народження „Роксоляни І" було понад 500 осіб.

Спільне підприємство (надалі — СП) „Аускопрут" зачалося з легкої, як то кажуть, руки президента відомого американського туристичного бюра „Сковп" Марійки Гельбіґ.

Відразу зазначу, що, подавши ідею створення „Аускопруту", Марійка й не гадала, що доведеться незабаром стати їй одним з рівноправних його співвласників. Спроби М. Гельбіґ відійти від співпраці не мали успіху, поскільки австрійські бизнесмени з компанії „АГ" Герман Ґундендорфер і Маріо Лянґ та український партнер, генеральний директор СП Анатолій Попадюк зуміли переконати, що без її участи про створення подібного об'єднання нема що й говорити.

В розмові зі мною А. Попадюк признався, що між собою чоловіки з керівництва СП називають Марійку Гельбіґ „мамою". І не важко було зрозуміти, чому так воно насправді й мається.

Г. Ґундендорфер справляє враження згустку стабільности та впевнености; він — небагатослівна, однак до самозабуття працьовита людина. Не менші працелюби й А. Попадюк і М. Лянґ, проте, як самі визнають, є людьми досить відкритими в ділових стосунках, і розмови за „круглим столом" трапляються іноді між ними доволі гострі. Отут і приходить на поміч „мама" Марія, з її м'якою вдачею, жіночістю, розсудливістю та водночас переконливою логікою і встановляє „мир дому сему".

Не уявляють собі партнери, як без Марійки вдавалося б перебороти й мовний бар'єр, оскільки український партнер „ніхт ферштейн" по-німецьки, а австрійці не знають української мови. Очевидно, високопрофесійний перекладач не потрапив би вловити і перевести в струнку тональність тонкі психологічні нюанси у відносинах між партнерами СП. М. Гельбіґ вдається це напрочуд гарно, поскільки не лише відмінно володіє мовами, а й чудово відчуває внутрішнє життя „Аускопруту". Думаю, тут придалися їй не лише природні задатки, а й понад двадцятирічний досвід спілкування з людьми у нелегкій та далеко непростій праці в міжнародному туризмі.

Через кілька місяців „Аускопрут" відзначатиме своє двохріччя. Певну насторогу австрійських партнерів до українського, що існувала на початках, також зняла „мама". Зробила ж це досить просто: запропонувала А. Попадюкові, який до того чимало пропрацював заступником генерального директора прикарпатської агрофірми „Прут", стати фізичною особою в СП, а з тим і взяти разом з іншими відповідальність за справу. Саме агрофірма „Прут" і посприяла новоствореному „Аускопруту" у винаймі (наразі, на 10 років) приміщення нинішньої „Роксоляни І".

Кожен із співвласників „Аускопруту" має власний напрям у бизнесі, що є справою природною. Однак, усі вони одностайні в головному: лише наполегливі спільні зусилля можуть рішити кінцевий результат. Найбільш переконливи підтвердилося таке наставлення у випадку з реконструкцією приміщення „Роксоляни І", збудованого за часів Австро-Угорщини (1912 рік), на що довелося витратити понад мільйон американських долярів.

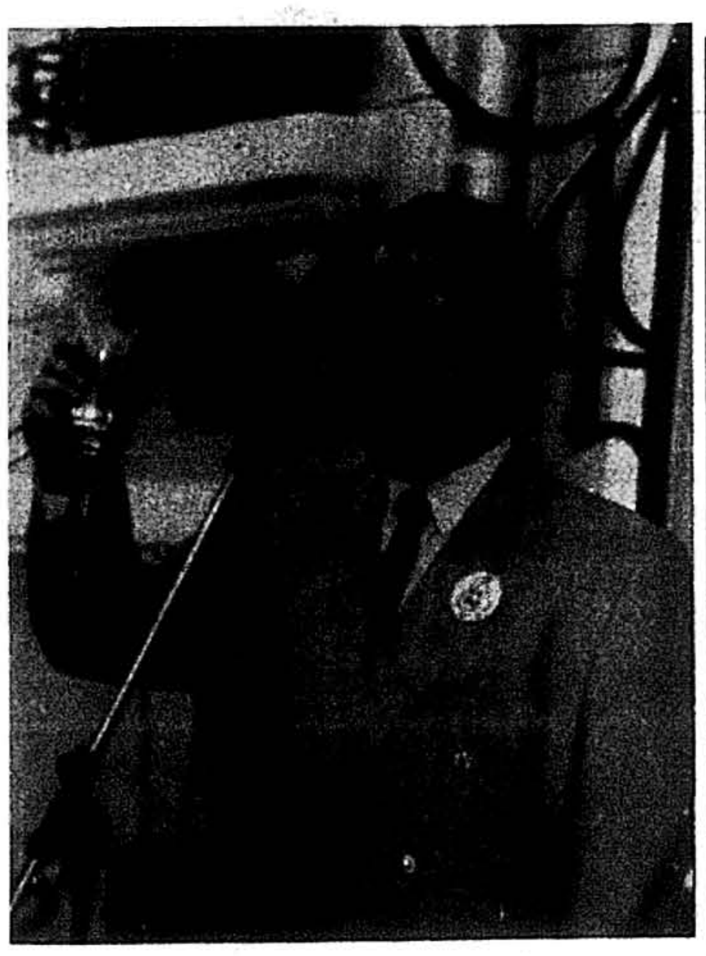

Посвячення будівлі.

Австрійські фірми змонтували санітарно-технічне обладнання з встановленням системи резервового гарячого водопостачання (ох, вже вічна ота проблема з водою у вітчизняних „екстра"-готелях!) та окремою котельнею. Вони також обладнали системи електротехнічного зв'язку та сателітної телевізії. Американська фірма „Отіс" встановила своє ліфтове господарство, а угорці подбали про плитко-облицювальні роботи.

Зі свого боку український партнер зорганізував прикарпатські фірми та підприємства на опоряджувально-оздоблювальні справи. Так, люксусові меблі з цільного дуба виготовили в Снятині, а майстерну столярку — умільці з відомого далеко за межами України різьб'ярського села Річки на Косівщині; до справжніх витворів ковальського мистецтва доклали рук майстри з фірми „Станекс" в Івано-Франківському, а мистці Мордавський та Ошур до святково-ліричного настрою картин, яких у готелі чимало, додали чудові вітражі; милують око й оригінальні канделябри, килими, взагалі інтер'єр готелю. Та, зрештою, ліпше, як мовиться, раз побачити, аніж сто разів почути...

„Раз побачити" (в нинішні українські негаразди) щодоби обійдеться бажаючому замешкати в „Роксоляні І" від 75 до 110 американських долярів, а в українських так званих грошах — відповідно від 30 до 70,000 купонів і, отже, було б, очевидно, більш ніж наївним сподіватися, що подібну розкіш може нині дозволити собі пересічний громадянин України...

Посадник Івано-Франківського Я. Тайліх підносить тост

Зрештою, „Роксоляна І" розрахована передусім на проживання та обслуговування в ній австрійських бизнесменів, щоб полегшити їм умови для нав'язування контактів з потенціяльними колеґами в Україні.

Тут плянують створити своєрідний центр, з якого розбігалися б нитки австрійського та іншого бизнесу в нашому краю.

Проєкт „Роксоляна" має чималі перспективи, поскільки „Аускопрут" плянує поширити його, з будівництвом та реконструкцією подібного типу готелів у всіх головних містах України. А пляни, як переконуємося, в аускопрутян з ділом не розходяться.

Щодо Анатолія Попадюка, то той абсолютно впевнений, що від подібної співпраці скористають не лише партнери СП, а й Івано-Франківське. Адже місто, згідно з угодою, отримуватиме від діяльности „Аускопруту" 20 відсотків його чистого прибутку, а це більш ніж порядна копійка, особливо, якщо мова йде про вільно конвертовану валюту.

Крім сплати податків державі „Аускопрут" вже в минулому році чимало зробив і в благодійності, офірувавши понад 20 мільйонів українських карбованців на допомогу дітям-чорнобильцям, обласному драматичному театрові, мистцям, державній службі автоінспекції тощо.

Навіть при завантаженні готелю принаймні на 50—60 відсотків через п'ять років він сплатиться і почне інтенсивно працювати на прибутки, а з тим значною мірою й на зміцнення економіки Прикарпаття та України в цілому. „Роксоляна І" має 35 кімнат. Переважно це кімнати двоособові, але є й вищої кляси, які складаються з двох кімнат. Готель обслуговують 22 особи, майже кожна з яких володіє принаймні однією з іноземних мов (передусім, англійською) і прийнята на працю, перейшовши складну конкурсну процедуру. Ввесь персонал, починаючи

(Закінчення на стор. 4)

Промовляє М. Гельбіґ.

Хлібом і сіллю вітають австрійського амбасадора Г. Вайса.

У ДРУГУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

св. п. д-ра

БОГДАНА Я. ЦИМБАЛІСТОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

16-го серпня, год. 9-та рано
в церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й.
16-го серпня, год. 9-та рано
в церкві св. Тройці у Сілвер Спрінґ, Мд.

Дружина — МАРТА
Дочка — КСЕНЯ з мужем ЮРІЄМ
Внуки — ЮРІЙ І ДАНИЛО

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ділиться сумною вісткою з членами Фундації УВУ, професорами і студентами та українською громадою, що в середу, 4-го серпня 1993 р. відійшла у вічність

бл. п.

МЕЛАНІЯ БОДНАРЧУК

народжена в 1912 р. у Чернятині, Україна.
Мати нашого довголітнього секретаря
д-ра Дмитра Боднарчука.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 6-го серпня 1993 р. на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Опечаленій родині покійної складає найглибші вислови щирого співчуття

Управа Фундації УВУ

Ділимося сумною вісткою що 13-го серпня 1993 року на 81-му році життя упокоївся

СВ. П.

Д-р проф.

МИРОСЛАВ БОРИСЮК

Вояк 1-ої Дивізії УНА, учасник боїв під Бродами. Директор української гімназії в таборі Pisini, Італія, професор клясичних і модерних мов у Малій Семінарії в Стемфорд, Конн. від 1947 — 1987 років. Член багатьох професійних і громадських організацій в ЗСА.

Залишив у смутку:
сина ІГОРЯ,
внучок — НАТАЛКУ І МАРІЧКУ з дітьми
брата — ВОЛОДИМИРА,
сестер — ЕВГЕНІЮ І МАРІЮ в Україні і в Польщі

ГОРБАЧЕВСЬКІ ЯРОСЛАВ І ОДАРКА з синами

Надія...

(Закінчення зі стор. 2)

власному тілі, втративши віру в непрогрішимість її ідеалів. Втрачаючи основи, ця цивілізація вже не може беззастережно засмоктати давню культуру України. Якщо ми залишимось щодо наших одвічних цінностей і способу мислення та життя вірними прадавній традиції, то на тілі Европи з'явиться антиклітина, яка зовсім відмінна за своїм моральним, мислительним апаратом, клітина, яка по-іншому відповідає на питання про сенс людського буття.

України бояться, бо вона може самим фактом свого існування збурити традиційне мислення у підході до життя і самої людини. Це зовсім не на руку тим, хто править світом тепер.

Коли може і слушно турбуєтесь будучим нашого народу, то не забувайте, що в нас, в Україні, найбільші надії на нашу молодь, ту, яку Ви в діяспорі звете „тінейджерс", серед якої тисячі і тисячі молодих дівчат, хлопців, в яких величезне бажання пізнати правду, всю правду, про наше минуле, про нашу правдиву історію, взагалі про Україну і їм, в першу чергу треба помочі з діяспори. Вони — велике майбутнє нашої батьківщини, вони також і запорука, що справді самостійна України буде великою, могучою державою в світі!

Здоровлю Вас щиро і неодмінно приїжджайте

Анжеліка Татомир

Авторка — це молода, відома журналістка зі Львова, також магістер філософії, яка готовиться до іспиту для докторату, на тему „Філософія релігії"

ПЕРША ЛАСТІВКА „МАМИ" МАРІЇ

(Закінчення зі стор. 3)

від прибиральниці та закінчуючи заступником менеджера — івано-франківці. Надійно, на контрактній основі, працює й служба охорони Словом, для зручностей клієнтам тут передбачено практично все.

...В час зустрічі на летовищі в Івано-Франківську австрійського амбасадора в Україні д-ра Г. Вайса та віцеконсула амбасади ЗСА в Києві Марійки Руденської, д-р Вайс сказав:

Чим більший проєкт в комерції, тим більше комерсантів з різних країн мають входити до нього, аби з того вийшло щось путнє. В порівнянні з Україною Австрія невеличка. Але вона також пережила години лихоліття, і ми сьогодні дуже вдоволені, що багато наших людей після війни ульокували свої гроші. Бо ми мали та маємо у що їх вкладати. 'Філіпс' з Голляндії, 'Сіменс' з Німеччини', европейські філії американських 'Дженерал Моторс' і 'Крайслер', японські фірми (зокрема, 'Мінольта', австрійській вiділи якої вже деякий час успішно функціонують в Україні) — хіба це погано? Це дуже добре!

Україна може та відіграє ще велику свою ролю в світовій економічній системі, в її мережі, яка невпинно розвивається, охоплюючи все нові й нові реґіони плянети. Але все тут залежить насамперед від людей, починаючи з менаджера та закінчуючи робітником. Людина жодним чином не має стояти осторонь життя, і має на тому, чим володіє, розбудовувати своє майбутнє. Якщо люди усвідомлять, що потрібно працювати по-справжньому, то це з часом повернеться їм сторицею.

...Важко не погодитися з австрійським державним мужем у його, сказати б, напутніх для українців словах. Бо вони ще раз нагадують нам, наскільки успішно попрацював комтоталітарний режим СССР для викривлення психології українського роботящого люду, наслідки чого відчуваємо й донині.

Тим більше слід радіти, що в умовах економічної кризи, соціяльного напруження та нестабільності в Україні знаходяться люди, які зважуються на риск і вкладають свою працю, свій розум у розвиток підприємства, у все те, що має зробити всіх нас заможними та щасливими. І як не радіти, коли й люди Заходу та інших реґіонів світу знаходять можливим вірити у велике майбутнє нашої самостійної держави та помислами й ділами прагнуть прилучитися до того, аби ми стали врівень з розвинутими країнами світу.

Чимало на відкритті вживалося поняття — інвестиції. Та Україні сьогодні потрібні не лише інвестиції в „зелених". Нині нам вкрай потрібні (і про це варто пам'ятати усім, кого свого часу недоля розкидала по всіх закутинах землі та чимало з яких вже, виглядає, дещо призабули, що воно таке — справжня біда) й інвестиції духу діловитості, ініціятиви — неоцінені інвестиції досвіду в тому, як можна вивести Україну з-над прірви.

Є великі можливості для плідної співпраці і їх слід здійснювати, бо без цього не буде нічого, — сказала на відкритті віцеконсул Марія Руденська. А далі підкреслила: „Щодо риску, то я не є фінансовий експерт, однак, як мала би можливість відкрити тут свою власну справу, то не вагалася б жодної хвилини.

Я бачу те, як український народ прагне жити достойно, і тому вірю, що житиме він гідно та щасливо. Я справді почуваюся тут, як вдома. І це не дивно: адже Україна — земля моїх батьків. Я дякую вам за те, що ви залишаєтеся сильним духом, що беретеся за волю, і вірю, що переможете! Рівнож, в імені амбасадора ЗСА в Україні Романа Попадюка зичу усім вам і, зокрема, моїй давній та добрій знайомій Марійці Гельбіґ багато щастя, здоров'я і радости!

— Ми будуємо нові виробничі відносини, — наголосив у своєму привітанні представник Президента України Василь Павлик, — і якщо один може побудувати готель, а інший здатний спорудити лише землянку, то давайте орієнтуватися на того, хто вміє і хоче будувати готелі!

З словами до присутніх звернулися співвласники „Аускопруту" М. Гельбіґ, А. Попадюк, Г. Ґундендорфер. На святі також було оголошено вітальні телеграми від амбасадора України в ЗСА Олега Білоруса та головного предсідника Українського Народного Союзу Уляни Дячук, зустрінуті з великим ентузіязмом.

В тому, як допомагати мислити та газдувати нам по-новому, маємо гарний приклад українки М. Гельбіґ, яка невтомно трудиться й у бизнесовому трикутнику ЗСА—Україна—Австрія, працюючи як для себе, так для Краю. Хочеться бути певним, що сміливіших, відважніших людей в діяспорі, яким не байдужа Україна, ставатиме все більше й більше. Що разом, спільними зусиллями та конкретними справами, повернемо славу батьківщині!

Стяжку при вході до „Рок соляни І" перетято. З новосіллям auскопрутян привітав посадник Івано-Франківського Ярослав Тайліх, піднявши келих з іскристим шампанським за те, щоб моглося та велося.

Приміщення готелю посвятили отці Софроній та Андрій, а „Многая літа" господарям і гостям проспівали солісти Української Національної Опери брати Петро та Павло Приймаки з Києва.

Змістовною концертовою програмою порадували присутніх на святі й артисти Оксана Мочерад зі Львова, Валентина Степова та Олександер Тищенко з Києва, вокально-інструментальні гурти „Чорні черешні" з Рівного і „Літопис" з Тернополя. А після перекуски відбувався великий баль під супровід „Чорних черешень" та „Літопису".

Володимир Романюк
Україна

Д-р О. Кіндій — заслужений посол до канадського парляменту

В середу, 28-го липня ц. р., громадський комітет під патронатом Оттавського відділу Конґресу Українців Канади влаштував товариський вечір і прийняття в честь посла до канадської палати громад д-ра Олександра Кіндія. На цей вечір прийшли представники і інших етнічних громад мсіта Оттави — хорватської, естонської, латвійської і литовської, як також кілька представників груп зі Середнього Сходу. Представники всіх присутніх громад складали привіти і бажали послові О. Кіндієві дальшої успішної праці в канадському парляменті. Як відомо, невдовзі будуть нові вибори до федерального парляменту і д-р О. Кіндій має намір знову кандидувати, цим разом як незалежний кандидат, не пов'язаний з жодною партією.

Д-р Кіндій був вибраний послом до палати громад в 1984 році як член консервативної партії, в якій він активно працював на протязі багатьох років. В 1988 році він був перевибраний, знову як консерват, з величезною більшістю голосів. Від початку своєї парляментської кар'єри Олександер Кіндій проявив себе щирим приятелем і оборонцем поневолених країн, таких як Україна, Балтицькі держави, Хорватія, Словенія, Боснія і Герцеґовина.

Дуже часто погляди і опінії д-ра Кіндія не збігалися з політичною лінією його партії. За таку мниму нельояльність його критикували внутрі партійного кокусу і, остаточно, коли він голосував проти податку на товари і послуги, його поставили поза партійним кокусом і він продовжував свою службу в парляменті як незалежний член палати.

Від початку його служби в парляменті д-р Кіндій боровся за права поневолених і переслідуваних народів, що не все було популярним в уряді прем'єр-міністра Малруні. Д-р Кіндій, наприклад, відважився вимагати справедливости для палестинців, особливо під час війни в Іраку в 1991 році.

Д-р Кіндій гостро критикував акцію російських військ в Литві і Латвії в січні 1991 року. Він також звертав увагу канадського парляменту на факт, що російські війська продовжували перебувати в тому часі на території Східньої Німеччини, Польщі, Мадярщини і Чехо-Словаччини.

Посол Кіндій постійно протестував проти звірських акцій сербів в Хорватії, а пізніше в Боснії і Герґеґовині. Він зокрема протестував проти бомбардування давнього міста Дубровнік, в якому знаходяться архітектурні і мистецькі скарби світового значення. Посол Кіндій був в Хорватії під час виборів, коли Франя Туджмана було вибрано президентом Хорватії.

Д-р Кіндій влучно назвав чорнобильську катастрофу зворотним пунктом, який причинився до розпаду совєтської імперії. Останніми часами він підносив питання канадської політики відносно ядерного роззброєння. На його думку, не можна виключати можливості, що реакційні сили в Росії можуть прийти до влади і, маючи в руках ядерний арсенал, можуть допровадити до ядерної війни.

Д-р Кіндій буде кандидувати в своїй виборчій окрузі як незалежний кандидат. Маючи, одначе, на увазі його популярність не лише в його окрузі, але в цілій Канаді, можна очікувати, що його знову виберуть послом до федеральної палати громад на наступну каденцію. На вечорі в честь посла Кіндія був присутній амбасадор України Левко Лук'яненко, який подякував д-рові Кіндієві за його працю для України, зокрема за його участь у канадській делеґації під час референдуму 1-го грудня 1991 року.

За останніх дев'ять років д-р Кіндій став неофіційним протектором і захисником національних меншин Східньої Европи та інших переслідуваних груп. Він завжди радий прийти з допомогою тим групам, які такої допомоги потребують. Цим він заслужив признання і вдячність не лише українців, але всіх тих, кого він обстоював на форумі канадського парляменту.

Степан Яворський

„Ціль..."

(Закінчення зі стор. 1)

Гриця Гриновця та Степана Беня, які репрезентують оркестру „Звуки Союзівки", гумориста Романа Василика, ансамблю пісні і танцю „Запорожці" під керівництвом Тараса Яворського, співачки Олі Ходоби-Фриз та танцювального ансамблю „Зорепад" (керівник — Р. Прийма-Богачевська). Конферансьє концерту були Ольга Шкафаровська-Рудик та Боб Петровський.

Центральною точкою програми став концерт на сцені амфітеатру, який розпочався о год. 3:30 по полудні. „Існування фестивалю та участь в ньому великої кількості українців є доказом самосвідомости нашої діяспори та її любови до своєї спадщини, — сказала у вступному слові Голова фестивального комітету Оксана Борбич-Кордуба. — Нашою ціллю є втримати і назавжди зберегти українську національну ідентичність".

І відчувалося, що в підготову фестивалю було вкладено всі зусилля, енергію і душу. Старанно обдумано найменші організаційні деталі — наприклад, фестивальна програмка-брошурка включала не тільки коротку історію України, але й огляд українського фольклорного мистецтва, невіддільної частини нашої культури, повідомлення про відхід у вічність популярного співака легкого жанру Алекса Голуба, тощо.

Програма основного концерту (відповідальна — Лідія Гаврилюк) була складена таким чином, щоб співставити знані серед нашої громади в діяспорі мистецькі сили з новими виконавцями, імена яких звучали тут вперше. З великою приємністю спостерігали ми за виступами Українського фольклорного танцювального ансамблю з Чикаґо „Україна" (мистецький керівник та хореограф — Євген Літвінов). Можна без перебільшення сказати, що це — один з найкращих танцювальних ансамблів діяспори, виступами якого ми, мешканці північно-східних стейтів ЗСА, можемо насолоджуватися надзвичайно рідко через високі кошти транспортації танцюристів з Чикаґо. А завдяки старанням організаторів фестивалю ми цю можливість одержали, за що їм велике спасибі! Також завдяки фестивалеві вперше в ЗСА відбувся виступ Заслуженого Артиста України Ігоря Богдана та гурту „Галичани", в складі якого М. Мусієнко (керівник) і Г. Майчик. Були виконані українські народні пісні в аранжуванні М. Мусієнка та оригінальні твори Мусієнка та Ігоря Білозора.

Хор „Думка" з Ню Йорку під диригентурою та мистецьким керівництвом Василя Гречинського виконанням творів І. Шамо, Є. Козака, Ф. Колесси і Г. Давидовського зарепрезентували жанр клясичної хорової музики на фестивальному концерті. Партію фортепіяно виконала Є. Палей.

Голова Фестивального комітету Оксана Борбич-Кордуба

Співає Ігор Богдан

Ведучий програмою Іриней Коваль

Гарним задумом організаторів концерту було внесення веселих ноток у програму, для чого був запрошений гуморист з України Левко Дурко. Слід сказати, що його пісні були і дотепними, і цікавими, але не позбавленими вульгарности, чого слід абсолютно уникати на таких сценах. Більшість слухачів була обурена, сміялися лише ті, які не розуміли, що він глузує над ними та принижує їх самих...

Однією з найяскравіших точок програми став виступ відомого співака і композитора Тараса Петриненка та його групи „Гроно". Т. Петриненко від перших виступів на терені ЗСА минулого року завоював собі велику популярність серед нашої громади, тож його приїзду очікували з нетерпінням. У складі „Грона", крім його керівника, соліста і автора пісень Т. Петриненка — Тетяна Горобець (вокал, ударні інструменти), Олександер Могилівський (гітара), звукорежисер — Володимир Лещенко.

Заключним акордом концерту стало виконання пісні „Господи, помилуй" у виконанні „Грона" та нюйоркського хору „Думка" в хоровому аранжуванні Василя Гречинського.

Програмою концерту вже другий рік підряд вміло провадив Іриней Коваль, керівник і засновник оркестри „Темпо".

На закінчення фестивалю, о год. 8:30 вечора, в готелі „Рамада" відбулася велика забава, на якій грали дві популярні оркестри з діяспори та України — „Темпо" і „Фата Морґана".